CENTRALIZACYA
TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

Obywatele!

Z dniem 2 Czerwca r. b. kończą się obowiązki nasze, stosownie więc do § 3 Postanowienia z dnia 5 Lipca 1835 r. wzywamy niniejszém Towarzystwo do wyborów na członków przyszłego składu Centralizacyi.

Czynność ta potylekroć w Towarzystwie odnawiana, już go oddawna oswoiła z ważnością swoją. Nie będziemy się nad nią zastanawiać. Wiecie dobrze, Obywatele, jakiéj natury działania są przedmiotem ciągłych usiłowań naczelnéj instytucyi waszéj; wiecie również jakie przymioty mieć powinni członkowie do niéj powołani, aby szczęśliwie rozpoczęte dzieło, w dalszém rozwijaniu się swojém na szwank narażone nie było. Ograniczamy się przeto na przypomnieniu wam, iż jeżeli w jakim, to w tym szczególnie przypadku, manifestacya Towarzystwa, powinna być jak najwyraźniejsza, to jest objawić się przez głosy jak najliczniejsze. Spieszne całéj czynności zakończenie, moralna nawet wypadku jéj wartość, wymagają tego. Cel ten w zupełności osiągniętym zostanie przez proste, ale ścisłe przepisów ustawy dopełnienie; dla tego dosłownie je tu przytaczamy:

§ 12. Wybory na członków Centralizacyi w sposób następujący dokonywane będą. W dniu jednym przez Centralizacyę dla całego Tow. do wyborów oznaczonym, członkowie zejdą się na posiedzenie sekcyi, gdzie nad ważnością aktu zastanowiwszy się, jako też rozebrawszy ogólne przymioty w członkach Centralizacyi Tow. potrzebne, każdy na osobnéj karteczce *pięciu* kandydatów, z wyrażeniem imion i nazwisk, a nawet innych odznaczeń, gdyby tego potrzeba wymagała, napisze, i karteczkę podpisaną przez siebie, sekretarzowi złoży. Sekretarz w miarę składania kartek, wpisywać je będzie do protokułu wraz z nazwiskiem podającego, a po zakończeniu wotowania, protokół odczyta i przyjęty wraz z prezydującym podpisze.

§ 13. Wypis z protokółu wotów poświadczony przez prezydującego i sekretarza, zaraz nazajutrz po dokonanych wyborach do Cent. odesłanym być winien.

§ 14. Członkowie pojedynczo mieszkający, wota swoje na członków Cent. Towarzystwa wprost do saméj Centralizacyi odsyłać mogą.

§ 15. W dni ośm po naznaczonym terminie do wotowania, Centralizacya do obliczenia wotów przystąpi, i obranych większością Tow., do zajęcia miejsca w Centralizacyi powoła. Nadto szczegółowy wykaz wotów w miejsce raportu sekcyom rozeszle. Wybory takie dopóty ponawiane być winny, dopóki Centralizacya w całym składzie swoim uzupełnioną nie zostanie.

§ 16. Miejsce dla Centralizacyi ogół Tow. przy wyborach członków oznacza, które jednak Centralizacya w razie ważnych powodów, każdego czasu zmienić może.

Termin do wyborów *na d.* 17 *Kwietnia* naznaczamy. Lista imienna członków Tow. w tych dniach rozesłaną zostanie.

Dla uzupełnienia wiadomości przy obecném wotowaniu potrzebnych, zamieszczamy tu pismo jednego z członków teraźniejszego składu Centralizacyi do ogółu Towarzystwa.

Obywatele!

Zanoszę prożbę do tych Obywateli, którzyby sobie życzyć mogli, widzieć mnie w przyszłym składzie Centralizacyi, aby w miejsce moje innego kandydata podać chcieli. Powody jakie mnie skłoniły do usunięcia się od kandydatury są wiadome Centralizacyi, i przez nią za dostateczne uznane.

Tomasz Malinowski.

Wybierając członków Centralizacyi, Towarzystwo ma jeszcze oznaczyć miejsce jéj pobytu, jako też wybrać jednę z Sekcyj na Sekcyą Przedstawiającą, w miejsce Sekcyi Nantes, która nadesłała nam następujące pismo:

Sekcya przedstawiająca T. D. P. w Nantes do Ogółu Towarzystwa.

Obywatele!

Sprawując od dwóch lat obowiązki Sekcyi Przedstawiającéj, staraliśmy się zawsze wypełniać je w ten sposób, aby i prawom naszym zadosyć uczynić i zaufaniu waszemu odpowiedzieć. Towarzystwo nasze przez ustanowienie Sądów bratnich zapewniwszy sprawiedliwość członkom swoim, a sobie rękojmią dla jednozgodności w działaniach, nie wielką wprawdzie pozostawiło pracę dla Sekcyi Przedstawiającéj, w ciągu albowiem dwóch lat, [zaledwie 16 spraw przyszło do niéj po rozsądzenie w apellacyi, co wyraźnym jest dowodem i mocy naszego związku i sprawiedliwości jego sądowniczych instytucyj, skoro interesowane strony na decyzyach w pierwszéj instancyi wydawanych zwykle poprzestają.

Z tém wszystkiem my dłużéj na téj drodze służyć Towarzystwu niemożemy z powodu iż wielu członków Sekcyi naszéj dla ubocznych zatrudnień miasto Nantes opuszcza, uszczuplając tak dalece komplet iż niebylibyśmy w stanie odpowiedzieć ważnym obowiązkom Sekcyi Przedstawiającéj, i dla tego prosimy Towarzystwo aby nas od tych obowiązków nadal uwolniło.

Sekretarz, Pozdrowienie i braterstwo.

Kostrzewski. Prezydujący z kolei,

Miecznikowski.

Listę Sekcyj, z oznaczeniem ile każda liczy członków, załączamy.

Agen	7.	Metz	8.
Angers	8.	Nantes	16.
Angoulême	7.	Nevers	7.
Besançon	8.	Niort	5.
Bordeaux	7.	Paryż	60.
Clermont	16.	Puy l'Evêque	13.
Hâvre	15.	Reims	5.
Lyon	9.	Rochelle (la)	8.
Londyn	12.	Rouen	16.
Le Mans	9.	Strasbourg	19.
Marmande	5.	Toulouse	18.
Marseille	6.	Tours	11.
Montpellier	8.		

Nad projektem Ob. Józefa Koziorowskiego, otrzymaliśmy następujące uwagi:

1. *Sekcya Rouen.* Projekt członka Koziorowskiego uważamy za niepotrzebny, bo wolność druku od chwili zawiązania się Tow., miała i ma miejsce, a Okólniki Tow. będąc wszystkim przystępne, odpowiadają wolności odzywania się do ogółu, bez szkody jakąby sprowadziło odzywanie się za pośrednictwem pism publicznych. Mając jednakże na celu usunięcie mylnego mniemania w téj materyi niektórych członków, oraz rozwinięcie § 79, proponujemy dodatek:

Że każdy członek Tow. ma prawo wydawania dzieł, broszur, rozpraw, dzienników i upowszechniania wszelkiemi drogami pojęć i zasad Tow.

2. *Członek z Hautvillers*, podający projekt, tak go na nowo popiera. Odczytując z zupełną bezstronnością wniosek o wolności druku i uwagi nad nim Centralizacyi, spostrzegać można iż takowa nie chciała lub nie pojęła głównéj myśli wniosku. Niezaprzeczoną jest rzeczą iż Towarzystwo nie ma ani żandarmów, ani prokuratorów, ani więzień, aby ścigać piszących. Jeżeli zatém materyalnie rzecz tę brać będziemy, istnieje u nas wolność druku. Lecz niedość na tém iż prawo nie ścieśnia wolności druku, trzeba aby opiekowało się piszącymi, czyli aby autor występując na widok publiczny miał zupełne przeświadczenie iż w razie *gdyby władza zechciała go prześladować, zupełna sprawiedliwość wymierzoną mu będzie.* Zastanówmy się czyli tę pewność otrzymania sprawiedliwości posiadają dziś piszący. Napróżno Centr. wysila się na dowody iż istnieją w Towarzystwie: Pismo Towarzystwa, Okólniki, Pszonka, i t. d. Co wszystko niczego nie dowodzi. Centralizacya albo chciała znudzić umysł czytających, albo w inną zwrócić go stronę. Któż nie wie iż w kraju istnieją gazety, pisma, i t. d., a przecież jestże to dowodem iż w Polsce istnieje wolność druku. Centralizacya dowodzi iż prawo postanowiło Pismo Towarzystwa, że prawo chce aby okólniki obejmowały rozmaite wnioski, że Towarzystwo prenumeruje Pszonkę (! ?). Prawda. Więc tak rozumiejąc powiedziećby można, iż ponieważ prawo powiedziało w kongresowéj Polsce iż poddany może porzucić swojego dziedzica, wypłaciwszy należytość dworowi, a zatém chłop był u nas wolnym. Ponieważ prawo lub zwyczaj chce aby w sądach wojennych rossyjskich

zasiadał żołnierz i podoficer z oficerami, a zatém żołnierz rossyjski jest broniony przeciwko nadużyciom swych oficerów.

Dzisiejsza apellacya od sądów bratnich do sekcyi przedstawiającéj, nie odpowiada ważności przedmiotu, ani nie daje dostatecznéj rękojmi piszącemu. *Sama tylko apellacya do Ogółu, może być przyzwoitą w téj okoliczności.* Centralizacya utrzymuje na zbicie tego założenia; 1. że kwestya druku nie jest dość ważną aby ogół nią się zajmował; 2. że Two zajmować się winno rozbiorem kwestyj politycznych; 3. że apellacya do ogółu jest niewykonalną.

Co do 1. Towarzystwo przedewszystkiem powinno starać się o utrzymanie własnego bytu, a zatem powinno » szukać w piśmie jakiego mniemanego » współwyznawcy czy są, lub nie, ukryte, a Towarzystwu szkodliwe widoki; » bo potęga jego nie jest fizyczna, ale moralna, oparta na pojęciu celów Towarzystwa, które rozwijamy przez pismo. Nadto Towarzystwo powinno nietylko rozbierać czyli pismo jest mu szkodliwém lub nie, lecz nawet *bronić przeciwko namiętności władzy tych z pomiędzy piszących, którzyby jéj prawdę wytykać poważyli się.*

Co do 2go. Kwestye polityczne są ważne, lecz nie mogą się porównać z kwestyą bytu Towarzystwa. Jeżeli niezabespieczymy piszących od prześladowań, pytam się kto kwestye odpisywać będzie.

Co do 3go. Prawo dawne nakazywało, aby wszelkie sprawy, jakiegokolwiek rodzaju, w ostatniéj instancyi roztrząsane były przez Ogół; takie prawo było niewykonalne. Lecz przenosząc późniéj apellacyą we wszelkich sprawach do Sekcyi Przedstawiającéj wpadliśmy w drugą ostateczność. Kwestye bytu Towarzystwa, kwestye druku i kwestye nadużycia władzy do ogółu należeć winny; reszta do Sekcyi Przedstawiającéj. Centralizacya oczywiście minęła się z prawdą, utrzymując iż przez oddanie ważniejszych spraw pod roztrząśnienie Towarzystwa wracamy do pierwiastkowego stanu.

3. Dwóch członków, jeden z *Châlons sur Marne,* drugi z *Vienne le Château.* Projekt Ob. Koziorowskiego pomimo uwag Centralizacyi nie traci na swéj wartości; dowodzenie i utrzymywanie że wolność druku istnieje dla wszystkich członków Towarzystwa, jako członków, są wyrazami bez rzeczywistości. Istniejeż ta wolność, kiedy codziennie najzdolniejsi i najgorliwsi członkowie Towarzystwa są wykreślani, za to że jéj używać chcieli. Projekt ma na celu zapobiedz smutnym a na nieszczęście zbyt często powtarzającym się nadużyciom wykreślania za druki. Sama Centralizacya widzi tego potrzebę, kiedy mówi w swoich uwagach nad projektem: » artykuł do » Pisma Towarzystwa dla jakichkolwiek powodów nie przyjęty, może być » przez samego autora oddzielnie ogłoszony; i jeżeli w nim nic przeciwnego » Towarzystwu nie będzie, nikt go zapewne do odpowiedzialności nie pociągnie. » Potwierdzcież Obywatele te wyrazy Centralizacyi, dajcież sankcyą ogólną na jéj myśl popierającą projekt powyższy; sam projektujący niczego więcéj nie żąda, jak tylko iżby artykuły i pisma członków nic przeciwnego Towarzystwu niezawierające, do odpowiedzialności pociągane nie były. Rozszerzcie tylko Obywatele to prawo, a raczéj tę myśl Centralizacyi do pism, których Centralizacya do okólników przyjąć nie chce. To postanowienie nie nadweręży w niczém siły, sprężystości i jedności Towarzystwa. Okólniki bowiem przez nieczłonków Towarzystwa czytane być mogą i w istocie są czytywane; każda więc myśl niewyrobiona jeszcze na zewnątrz zaraz występuje. Przyczyna tylko pozorna obawy Centralizacyi osłabienia i sparaliżowania sił, gdyby prawo powyższe utrzymało się, żadnéj zmiany z téj

strony nie sprowadzi ono w Towarzystwie, a ma z drugiéj strony korzyści niezaprzeczone. Jeżeliby Centralizacya w istocie ogłaszała i miała chęć ogłaszać wszelkie projekta i wnioski członków, dla czegoż sprzeciwiać się istnieniu prawa, któreby się stało zbyteczne, a zatem nieużyteczne, i jako takie zniesione byćby musiało Lecz Centralizacya nie ma chęci ogłaszać wszystkich projektów, a szczególniéj wniosków i uwag instytucyi naczelnéj dotyczących; dla tego projektowi jest przeciwna. Prawo to pociąga ważniejsze korzyści za sobą; postawi ono w możności wytykać publicznie błędy i uchybienia władz swoich, a tego rodzaju napomnienia nie zostają bezskuteczne; Towarzystwo zaś całe będzie miało gwarancyę i najdokładniejszą kontrolę w postępowaniu władz swoich. Z tych więc powodów uważamy powyższy projekt za potrzebny i konieczny.

Opinia Centralizacyi. — Ostatni okólnik dostatecznie rozjaśnił wszystkie podanego projektu kwestye; dowodem jest tak mała liczba popierających go uwag. Dla tego sądzimy iż nowe nad nim rozwodzenie się byłoby zbyteczne. W objaśnieniu sprostujemy tylko dwa twierdzenia, na mylnych faktach oparte.

Członek Koziorowski uważa jakoby wolność druku czczém u nas była wyrazem, dla tego że Sekcya Przedstawiająca, nie daje piszącym dostatecznéj rękojmi. Twierdzenie to, aby jakąkolwiek wagę mieć mogło, potrzebowałoby znaleść poparcie w dokonanych czynach, to jest, aby Sekcya Przedstawiająca w rzeczy saméj usuwała z Towarzystwa członków za ogłaszane przez nich, a Towarzystwu nieszkodliwe pisma. Tego wszakże członek Koziorowski nie twierdzi. Wyręczają go dwaj drudzy wniosek jego popierający, utrzymując: « iż codziennie najzdatniejsi i najgorliwsi członkowie « Towarzystwa są wykreślani za to, że wolności druku używać « chcieli. » O tych codziennie wykreślanych członkach nie wiemy wcale. W tych czasach wykreślono wprawdzie kilku, lecz nie za użycie wolności druku, ale za podzielanie i przystąpienie do zamiarów byłego gerenta *Demokraty*. Czy te zamiary były lub nie szkodliwe, nie sam Sąd Bratni i Sekcya Przedstawiająca, wydali o tém wyrok, ale Towarzystwo całe, postępkiem Tomkiewicza oburzone; bo nie szło tu o wolność druku, ale o usiłowanie zwichnienia głównéj Towarzystwa myśli. Wszystkie do podobnych kategoryj należące wykreślenia, tak dawne jak teraźniejsze taki miały charakter, i nieinaczéj przez ogół Towarzystwa pojmowane były.

Ciż dwaj członkowie mówią jeszcze o projektach przez Centralizacyą nieogłaszanych. W rzeczy saméj dwa czy trzy przypadki tego rodzaju miały miejsce w ciągu istnienia Towarzystwa. Centralizacya musiała wówczas wybierać między narażeniem Towarzystwa na skompromitowanie w obec władz rządowych, a ścisłém zastosowa-

niem się do przepisów ustawy. Wybór nie był trudny. Członkowie zapominają niekiedy, iż ciągle jesteśmy pod czujném okiem nieprzyjacioł Polski, którzy z każdéj nierozwagi naszéj korzystać, prace nasze przerwać, a przez to utrudzać je pragną. Gołosłowne zaś oskarżenia o zatajeniu innych jakichś projektów, tłumieniu myśli, przez niechętnych Twu rozsiewane, lekkomyślnie powtarzanemi byćby nie powinny. Dosyć wspomnieć iż owe mniemane projekta, w archiwach Centralizacyi spoczywać mające, byłyby zapewne ogłaszane przez samych zaskarżycieli, już od dawna w Towarzystwie niebędących, w innych pismach, takiego rodzaju publikacyj chciwych: dosyć przejrzeć umieszczane w okólnikach projekta i uwagi wyraźne lub uboczne na Centralizacyą oskarżenia obejmujące; aby się przekonać iż wieści o ukrywaniu przed Towarzystwem projektów, żadnéj nie mają podstawy. Dwóm członkom wiele jeszcze idzie o to, aby nie w okólnikach, ale publicznie błędy i uchybienia Centralizacyi wytykane były. Czyliż ich w tym względzie nie dosyć jeszcze wyręczają nieprzyjaciele Towarzystwa?

Okazuje się przeto, iż fakta na których opartą jest potrzeba zmiany ustaw nie istnieją; a tém samém potrzeba téj zmiany również nie istnieje. Dla tego pozostajemy przy pierwiastkowém zdaniu naszém, jesteśmy za całkowitém projektu odrzuceniem.

Co do wniosku Sekcyi Rouen, o ustanowienie dodatkowego przepisu: « iż członkowie Towarzystwa mają prawo wydawać dzieła, « broszury, rozprawy, i t. d. » przepis podobny byłby zbyteczny; członkowie albowiem nietylko mają prawo takie, ale jeszcze i obowiązek, ciążący na każdym, kto do jego wypełnienia jest usposobiony. Jeżeli w tym względzie mogła być jaka wątpliwość, obecna dyskussya znosi ją zupełnie.

Oprócz projektów niniejszym okólnikiem objętych, które załatwione być mają w dniu na wybory oznaczonym, zechcą jeszcze Sekcye i pojedynczy członkowie nadesłać wota na kwestye dawniéj przedstawione a dotychczas nie roztrzygnięte. Dnia przeto 17 Kwietnia odbyć się powinny:

1. Wybory na pięciu członków Centralizacyi.
2. Wskazanie miejsca jéj pobytu.
3. Wybor Sekcyi Przedstawiającéj.
4. Wotowanie na wniosek członka Koziorowskiego o wolności druku.

Z dawniejszych zaś,

5. Wotowanie na wniosek o umorzenie składek zalegających, umieszczony w 3 i 5 okólniku.

6. Wotowanie na wniosek o zmianę stosunku podatku braterskiego z 1|3 na 1|4, umieszczony w 3 i 5 okólniku.

7. Wotowanie na wniosek o przeniesienie z remanentu funduszów bratnich fr. 500 do kassy Towarzystwa, umieszczony w okólniku 3 i 5.

8. Wotowanie na wniosek członka Jansena modyfikujący formę przyjmowania członków, umieszczony w okólnikach 5 i 7.

Na cztery ostatnie projekta nie wotowali jeszcze członkowie: w Airvault, Alençon, Annonay, St.-Amand, Blois, Barbaste, Besançon, Belleville, Bouzonville, Cosne, Condé sur Noireau, Corbigny, Chateau Razay, Dieppe, Dreux; Dax, St.-Etienne, Fontainebleau, La Guerche, Grignon, St.-Jean d'Angely, Jersej, Largentière, Lamontagne, Laloupe, Marmande, Montmarault, Moulins, Mayet, Neuf-Brisac, Nîmes, Nonancourt, Nogent sur Seine, Provins, Le Puy, Puissaye, Roanne, Rochefort, Rennes, Sillé le Guillaume, Tonnay-Charente, Veyrac.

Wzywamy sekretarzy Sekcyj, aby we wszystkich przedmiotach wyżéj wymienionych ściągnąć chcieli wota od członków na posiedzeniu nieobecnych, jako też od tych, którzy na ostatnie projekta nie wotowali.

Na przedstawioną do rozwagi Towarzystwa kwestyę o *Organizacyi władzy prawodawczéj*, odebraliśmy uwagi od trzech jedynie Sekcyj: Londyskiéj, Paryzkiéj i Montpellier. W innych członkowie, którym redakcya dotąd powierzaną była, zmienili miejsce pobytu, przenosząc się już to do Paryża, już to do małych miasteczek, przez co dyskussya w Sekcyach odbyta, nie mogąc być sposobem dotychczas używanym zreasumowaną, po za obręb Sekcyj nie wyszła. Tu jest główna przeszkoda dla któréj rozbiór téj kwestyi ogłoszonym nie został — przeszkoda do usunięcia niepodobna, a tém samém innéj drogi szukać nakazująca.

Tę drogę łatwo znajdziemy, zapatrując się na istotny cel tego rodzaju pracy.

Przez rozbiór kwestyj polityczno-socyalnych, Towarzystwo zamierzyło wyrobić w sobie samém jak najjaśniejsze pojęcie o przy-

szłych Polski potrzebach, i pojęcje to upowszechnić. Głównym wyrobienia środkiem jest dyskussya; upowszechnienie zaś odbywało się dotąd przez ogłaszanie na zewnątrz pojedynczych rozpraw.

Brak członków dyskussyę Sekcyi w kształcie rozprawy przedstawić mogących, nie przeszkadza prowadzeniu dyskusyi, czyni tylko niepodobném jéj upowszechnienie pod formą dotychczas używaną. Jeden z głównych celów może być osiągnięty: idzie tylko o osiągnięcie drugiego.

Jeżeliby Sekcye w miejsce nadsyłania uwag w kształcie rozpraw, przesyłali protokuła z posiedzeń, na których odbywała się dyskussya, Centralizacya mogłaby z nich przedstawić jedną ogólną reasumpcyę, obszerniejszą od dotychczasowych, to jest obejmującą wszystkie rozwinięte lub rzucone w Towarzystwie myśli; mogłaby je nawet rozszerzyć, a w potrzebie uzupełnić. Tym sposobem rozbiór kwestyj nie przedstawiałby wprawdzie tak dokładnego obrazu pojęć Towarzystwa, jak pisma pojedynczych Sekcyj i członków; ale z drugiéj strony, zamiast kilkunastu rozpraw o tymże samym przedmiocie, z tegoż samego stanowiska traktujących, mielibyśmy jednę tylko, uniknęlibyśmy powtarzań czytelnika nużących; rzecz sama zwięźléj przedstawiona zyskałaby na jasności; a tém samém ów drugi cel — upowszechnienie pojęć Towarzystwa — byłby jeszcze, z większą pod tym względem dla sprawy ogólnéj korzyścią osiągnięty. Oprócz tego, zyskalibyśmy niewątpliwie na czasie. Dotychczas, w przeciągu lat czterech (od 1838 r.) dziewięć tylko rozebrano kwestyj; kiedy, licząc jednę na trzy miesiące, moglibyśmy byli 16 ich rozebrać. Przyczyną zwłoki była jedynie redakcya w Sekcyach, zbyt uciążliwa dla członków, którzy tego rodzaju pracy, całego czasu swojego poświęcić nie byli w możności. Jeżeli jedna tylko będzie ogólna reasumpcya, każda kwestya w ciągu trzech miesięcy wydyskutowana, a wypadek dyskussyi w tymże przeciągu czasu z łatwością będzie mógł być przedstawiony.

Wszystkie te powody razem wzięte, skłaniają nas do nadania innéj formy, dotychczasowym manifestacyom Towarzystwa w przedmiocie kwestyj polityczno-socyalnych. Tém pewniejsi jesteśmy ogólnego w tym względzie przyzwolenia, iż jest to, z jednéj strony jedyny środek usunięcia obecnie zjawiających się przeszkód, z drugiéj w niczém głównego celu nienadwerężający.

Zechcą przeto Sekcye niezwłocznie nadesłać protokóła posiedzeń, na których odbyto dyskussyę nad kwestyą w okólniku 3m podaną. Dołączywszy do nich już otrzymane uwagi, starać się będziemy ułożyć ogólną reassumpcyą, pośpieszemy z jéj przedstawieniem w okól-

nikach, a dla zewnętrznego użytku w Pismie ją Towarzystwa umieścimy. Tenże sam porządek i nadal zachowany zostanie.

Ponieważ następna kwestya przed rozwiązaniem obecnéj dyskutowaną być nie może, przeto z jéj podaniem wstrzymać się na teraz musimy.

RACHUNEK OGÓLNY Z FUNDUSZÓW T. D. POLSKIEGO.

Od 1 Grudnia 1841 do 1 Marca 1842.

PRZYCHÓD.

Remanent ogólny funduszów z dnia 1 Grudnia 1841 r. wynosił.		fr. 1,053 c. 32
1 Podatek zwyczajny	fr. 1,998 c. 95	
2 Składka nadzwyczajna	» 100 » »	
3 Za pisma Twa	» 74 » »	
4 Ze sprzedaży dzieła ofiarowanego przez Raspaila	» 2 » 50	. . » 2,317 » 45
5 Na familią J. Zaliwskiego . . .	» 118 » »	
6 Z po za Towarzystwa na wsparcie .	» 16 » »	
7 Zwrot wsparcia	» 8 » »	
Ogół przychodu		fr. 3,370 c. 77

ROZCHÓD.

1 Na potrzeby Towarzystwa	fr. 1,289 c. 25	
2 Wydatki nadzwyczajne	» 752 » 70	. fr. 2,820 c. 30
3 Wsparcia z funduszów bratnich . .	» 674 » 70	
4 Familii J. Zaliwskiego	» 103 » 65	
Pozostaje w kassie z dniem 1go Marca 1842 . . .		fr. 550 » 47

W wykazie z rozchodów nie zamieszczony jest jeden jeszcze wydatek, który uczynić za rzecz pożyteczną uznaliśmy, Dziesięcioletnia przeszłość Emigracyi przedstawia wiele nauczających przestróg; w niéj leży źródło teraźniejszego stanu, z niéj przyszłość z łatwością daje się już wyprowadzić. Nasze przekonania wzmacniają się sumiennem jéj obejrzeniem, a dobréj wiary przeciwnicy, wymownemi dowodami dokonanych czynów, snadniéj jak prostém rozumowaniem z błędu wyprowadzeni być mogą. Te uwagi nastręczyły nam myśl wydania *Noworocznika Demokratycznego*, który przedstawia wierny rys dotychczasowych Emigracyi dziejów. Noworocznik ten w tych dniach wyszedł z druku. Znakomitsi pisarze emigracyjni ozdobili go poezyą i literacko-politycznemi artykułami; koszta jeszcze nieobliczone, są znaczne. Wrócą się jednak, byleby członkowie czynnie zająć się chcieli upowszechnieniem tak użytecznego i zajmującego dzieła. Cena jest fr. 4.

Sekcya Paryż przedstawia do powtórnego przyjęcia Obywatela Stanisława Marciejewskiego, wykreślonego z listy członków Towarzystwa przez Sekcyę Strasbourg w 1837 roku, członkowie ktorzyby mieli jakie powody do zaniesienia oppozycyi przeciwko przyjęciu tego obywatela, zechcą zarzuty swoje we właściwém czasie i za naszém pośrednictwem, zakommunikować Sekcyi Przedstawiającéj.

Do tego okólnika należą zmiany jakie w liczebnym stanie Twa w tym czasie pozachodziły.

PRZYJĘCI

1967. Moczulski Ignacy, d. 3 Października 1841 w Tours.
1968. Mikisz Ferdynand, d. 9 Stycznia 1842 w Metz.
1969. Suzin Kalixt, d. 20 Stycznia 1842 w Bordeaux.

Z pomiędzy niewiadomych z pobytu zgłosili się do czynności:

Kisielewski Szymon, w Rochefort.
Przyborowski Jakób w Clermont-Ferrand.

Na mocy postanowienia z d. 24 Grudnia 1839 r. przywrócony został do Twa decyzyą Sekcyi przedstawiającéj z d. 13 Marca 1842, Piotrowski Rufin.

WYKREŚLENI.

1. Barański Józefat, decyzyą Sekcyi Przedstawiającéj z d. 23 Stycznia 1842 za lekkomyślne i potwarcze targnięcie się na honor współczłonków.
2. Oliwiński Jan, decyzyą Sekcyi Przedstawiającéj z d. 22 Lutego 1842 za postępowanie uchybiające zasadom demokratycznym.
3. Kawecki Ludwik, wyrokiem Sądu bratniego w Tuluzie z d. 7 Sierpnia 1841 za niedopełnianie obowiązków członka i niepodzielanie zasad Twa.
4. Danejko Aleksander, wyrokiem Sądu bratniego w Tuluzie z d. 7 Sierpnia 1841 za uronienie grosza publicznego.
5. Laskowski Łukasz, decyzyą Sekcyi Przedstawiającéj z d. 22 Lutego 1842 za niedopełnianie obowiązków członka.
6. Adamowicz Stanisław, wyrokiem Sądu bratniego w Hâvre z d. 13 Grudnia 1841 za nieczynność i niepodzielanie zasad Tow.
7. Iwaszkiewicz Franciszek, wyrokiem Sądu bratniego w Hâvre z d. 13 Grudnia 1841 za postępowanie niezgodne z charakterem członka.
8. Tchorznicki Ignacy, wyrokiem Sądu bratniego w Hâvre z d. 15 Stycznia 1842 za nieczynność i obojętność dla sprawy demokratycznéj.
9. Chałgasiewicz Stanisław, wyrokiem Sądu bratniego w Hâvre z d. 15 Stycznia 1842 za postępowanie niezgodne z charakterem członka.
10. Wilczyński Franciszek, wyrokiem Sądu bratniego w Angers z d. 14 Listopada 1841 za przeniewierzenie się w powierzonych mu obowiązkach bibliotekarza Czytelni Sekcyi Paryskiéj.
11. Kłobudzki Marcin, wyrokiem sądu bratniego w Clermont-Ferrand z d. 13 Października 1841 za zaniedbywanie obowiązków członka i niepodzielanie zasad Twa.

12. Zwoliński Adolf, wyrokiem Sądu bratniego Sek. Paryż z d. 21 Listopada 1841 za nieczynność i obojętność.

13. Wyszyński Emil,
14. Dobrzyniak Michał,
15. Piątkowski Szymon,
16. Sadowski Felix,

} wyrokiem Sądu bratniego w Tuluzie z d. 9 Stycznia 1842 za odstąpienie zasad Twa.

17. Konopiński Franciszek, wyrokiem Sądu bratniego w Rouen z d. 31 Października 1841 za wspólnictwo w zamachach na byt Twa wymierzonych.
18. Bieliński Jan, decyzyą Sekcyi Przedstawiającéj z d. 23 Stycznia 1842 jako niemoralny i szkodliwy T. D. P.

19. Przywarski Antoni,
20. Romanowski Maciéj,
21. Jezierski Modest,
22. Piasecki Wincenty,
23. Gnatkowski Stanisław,
24. Paszkowski Floryan,
25. Polakowski Ignacy,
26. Zeryng Andrzéj,

} wyrokiem Sądu bratniego w Angers z d. 14 Listopada 1841; *a*) za połączenie się z nieprzyjaciołmi Twa i popieranie ich niemoralnéj i nieprawnéj sprawy; *b*) za odstąpienie zasad Twa w celu zaburzenia go i onemu szkodzenia: *c*) za nieuszanowanie woli wszechwładztwa i praw Twa.

27. Korzeniowski Jan,
28. Niebyłowski Cypryan,
29. Nowak Faustyn,
30. Waszkowski Konstan.,

} wyrokiem Sądu bratniego w Rouen z d. 2 Stycznia 1842 za czynny udział w zaburzeniu Twa i łączenie się z jego nieprzyjaciołmi, za zamach dążący do zerwania jedności istniejącéj między ogółem stowarzyszenia i Centralizacyą, za wyłamanie się z pod wszelkich praw i form w Twie wolą większości ustanowionych.

31. Skrodzki Ludwik, wyrokiem Sądu bratniego w Clermont-Ferrand z d. 13 Stycznia 1842 za uchybienie prawom Twa, za niepodzielanie zasad Tow. i za złe dążności.
32. Lubben Wincenty, wyrokiem Sądu bratniego w Clermont-Ferrand z d. 13 Stycznia 1842 za niepodzielanie zasad Twa i za niechęć ku myśli demokratycznéj.
33. Piasecki Karol, wyrokiem Sądu bratniego w Paryżu z d. 26 Grudnia 1841 za obojętność dla sprawy demokratycznéj i nieczynność.
34. Niemojowski Alexander, wyrokiem Sądu bratniego w Paryżu z d. 26 Grudnia 1841 za niedopełnianie obowiązków i niechęć ku Twu.
35. Stetkiewicz Antoni, wyrokiem Sądu bratniego w Hâvre z d. 15 Stycznia 1842 za nieczynność i niepodzielanie zasad.
36. Cieślakiewicz Konstanty, wyrokiem Sądu bratniego w Strazburgu z d. 8 Stycznia 1842 za niedopełnianie obowiązków.
37. Banaszewski Felix, wyrokiem Sądu bratniego w Tuluzie z d. 30 Stycznia 1842 za niemoralne postępowanie i odstąpienie zasad demokratycznych.
38. Ogrodziński Jan, wyrokiem Sądu bratniego w Clermont-Ferrand z d. 12 Marca 1842 za odstąpienie zasad Twa i za manifestowanie nacechowane złą wiarą.

Wyszczególnienie Sądów Bratnich na kwartał czwarty.

Stosownie do § 3go postanowienia o sądownictwie odnawiamy listę Sądów bratnich.

Z kolei zeszłego kwartału pozostałe Sekcye: Hâvre, Paryż, Rouen, Strasbourg, Toulouse są najpierwszemi do sądzenia spraw na nie przypadających. Nowa zaś koléj w porządku alfabetycznym będzie następująca: Clermont-ferrand, Hâvre, Paryż, Rouen, Strasbourg, Toulouse, Tours.

Versailles, d. 20 Marca 1842 r. — Pozdrowienie i braterstwo,

Sekretarz,
Teofil Wiśniowski.

Prezydujący z kolei,
Wiktor Heltman.

WYKAZ SZCZEGOŁOWY

PODATKU ZŁOŻONEGO OD 1

NAZWISKA MIEJSC.	GRUDZIEŃ.		STYCZEŃ.		LUTY.		NA FAMILIĄ J. ZALIWSKIEGO.	
	fr.	c.	fr.	c.	fr.	c.	fr.	c.
Agen, sekcya	17	75	»	»	»	»	»	10
Ajaccio, 1 członek	»	»	7	50	»	»	»	50
Airvault, 4 członków.	»	»	9	»	»	»	»	»
Amiens, 1 członek	5	»	5	»	5	»	»	75
Argenton, 1 członek.	5	»	»	»	»	»	»	»
Aschviller, 1 członek.	»	»	»	»	12	»	»	50
Auch, 1 członek.	»	»	4	»	»	»	»	»
Avranches, 2 członków	30	»	»	»	»	»	4	»
Bagnères des Bigores, 1 członek . .	»	»	»	»	10	»	»	»
Bastennes, 1 członek	3	»	»	»	»	»	»	30
Bouzonville, 1 członek.	»	»	20	»	»	»	1	50
Caen, 2 członków	6	20	»	»	»	»	1	30
Carifontaine, 1 członek	»	»	7	50	»	»	»	»
Chandellier, 1 członek.	6	»	»	»	»	»	1	50
Chatillon en Bazois, 1 członek. . . .	3	»	»	»	»	»	»	»
Clermond-Ferrand, sekcya	14	50	»	»	»	»	7	45
Craon, 2 członków	»	»	7	20	»	»	»	40
Courcelles, 1 członek.	»	»	5	»	»	»	»	20
Draguignan, 3 członków	12	80	»	»	9	60	»	»
Evreux, 1 członek	1	80	»	»	»	»	1	»
Genlis, 1 członek	»	»	4	»	»	»	»	»
St.-Génis, 1 członek	»	»	»	»	7	50	»	75
La Guerche, 1 członek	»	»	32	»	»	»	4	»
Hautvillers, 1 członek	6	»	»	»	»	»	»	»
Huppain, 1 członek.	5	60	»	»	5	60	»	80
Jonzac, 1 członek	»	»	»	»	9	»	»	»
St.-Junien, 3 członków.	10	50	»	»	»	»	1	20
Laroque d'Olmes i Lavelanet, 5 czł. .	»	»	10	80	»	»	1	70
Londyn, sekcya.	»	»	57	50	»	»	6	25
Lyon, sekcya.	7	50	»	»	»	»	»	10
Le Mans, sekcya.	»	»	21	80	»	»	1	80
La Montagne, 1 członek	3	»	»	»	»	»	»	»
Marchenoir, 1 członek	»	»	17	»	»	»	3	»
Marmande, sekcya	»	»	»	»	52	60	»	»
Metz, sekcya	»	»	19	80	»	»	3	20
Marsylia, sekcya.	»	»	95	»	»	»	7	40
St.-Malo, 2 członków	13	»	»	»	»	»	»	»
Montpellier, sekcya.	»	»	»	»	37	30	1	70
Nantes, sekcya	50	»	»	»	262	25	7	55
Nogent-le-Rotrou, 3 członków. . . .	»	»	9	»	»	»	1	50
Przeniesienie . . .	200	65	332	10	410	85	60	45

NAZWISKA MIEJSC.	GRUDZIEŃ. fr.	c.	STYCZEŃ. fr.	c.	LUTY. fr.	c.	NA FAMILIĄ J. ZALIWSKIEGO. fr.	c.
Z przeniesienia	200	65	332	10	410	85	60	45
Nonancourt, 1 członek.	1	»	1	50	1	50	1	50
St.-Oyen, 1 członek.	4	»	»	»	»	»	»	»
Paryż, sekcya	»	»	»	»	251	35	12	»
Puy-l'Evêque, sekcya	»	»	9	20	»	»	»	»
La Rochelle, sek. Thairé i Aigrefeuille	176	25	»	»	»	»	11	»
Rouen, sekcya	»	»	51	10	100	65	7	50
Strasbourg, sekcya.	»	»	»	»	146	»	7	75
Sillé-le-Guillaume, 1 członek. . .	12	»	»	»	»	»	1	50
Tarbes, 1 członek	6	»	»	»	»	»	»	30
Toulouse, sekcya	100	20	40	85	39	75	2	»
Toulon, 3 członków	18	75	»	»	»	»	1	5
Tonnay-Charente, 3 członków. . .	11	»	»	»	»	»	4	»
Tours, sekcya	17	25	»	»	»	»	»	»
Valbonne, Cannet i St.-Laurent, 3 czł.	»	»	»	»	25	»	1	50
Versailles, 1 członek	2	»	»	»	4	»	»	»
Villeneuve, 2 członków.	12	»	»	»	»	»	»	»
Vimoutiers, 3 członków	»	»	»	»	24	»	»	»
Ogół . . .	561	10	434	75	1003	10	110	55

REKAPITULACYA.

W miesiącu Grudniu 1841	fr.	561	c.	10
id. Styczniu 1842	»	434	»	75
id. Lutym id.	»	1,003	»	10
	»	1,998	»	95
Składka nadzwyczajna przez członka J. P. z Sekcyi Paryż wniesiona	»	100	»	»

Fundusz na potrzeby Towarzystwa.

a. Remanent z d. 1 grudnia 1841 wykazany			fr.	234 c. 15 1/3
b. 2/3 podatku zwyczajnego w grudniu 1841 f.	374 c.	6 2/3	1,332	63 1/3
» w styczniu 1842 »	289 »	83 1/3		
» w lutym id. »	668 »	73 1/3		
c. Składka nadzwyczajna			100	» »
d. Za pisma Towarzystwa			74	» »
e. Ze sprzedaży dzieła ofiarowanego przez Raspaila . . .			2	50 »
f. Z funduszu zachowanego w depozycie do decyzyi Twa.			300	» »
			fr.	2,043 c. 28 2/3

ROZCHÓD.

1	Expedycye przychodzące	fr.	122 c. 40 »
2	» odchodzące	»	103 » 90 »
3	Papier i druk okolników 4, 5 i 6	»	203 » 50 »
4	Rozesłanie Okolników 7 i 8	»	14 » 10 »
5	Broszowanie druków Tow.	»	5 » 15 »
6	Zakupienie książek do biblioteki, oprawa tychże i abbonament pism peryodycznych	»	19 » 25 »
7	Najęcie lokalu na bibliotekę.	»	24 » » »
8	Materialia pismienne	»	4 » » »
9	Dodatek dwóm uczniom w szkole wojskowéj . . .	»	180 » » »
10	Expens podróży ucznia udającego się do szkoły wojskowéj w Metz		29 » 85 »
11	Dodatek członkom Centralizacyi	»	561 » » »
12	Zmiana i kupno biletów	»	19 » 90 »
13	Wydatki Sekcyi przedstawiającéj	»	2 » 20 »
14	Wydatki nadzwyczajne	»	752 » 70 »
	Razem	»	2,041 » 95 »

REKAPITULACYA.

Przychód od 1 grudnia 1841 do 1 marca 1842 . . .	fr.	2,043 c. 28 2/3
Rozchód	»	2,041 » 95 »
	»	1 » 33 2/3

Fundusz na wsparcie Braci potrzebnych.

a. Remanent z d. 1 grudnia 1841			»	319 » 16 2/3
b. W Depozycie			»	500 » » »
c. 1/3 podatku zwyczajnego	w grudniu 1841 .	187 3 1/3		666 31 2/3
	w styczniu 1842 .	144 91 2/3		
	w lutym id.	334 36 2/3		
d. Wnieśli nienależący do T.	Krassowski . .	6 » »		16 » »
	Ciechocki . . .	5 » »		
	Liszewski . . .	5 » »		
e. Zwrot wsparcia przez Wyszkowskiego Albina				8 » »
				1,509 48 1/3

ROZCHÓD.

Mikulskiemu na przedstawienie Sekcyi Tours	fr.	15 c. »
Tomkiewiczowi Ludwikowi na przedstawienie Sekcyi Paryż. . .		15 »
Na pogrzeb tegoż		30 »
Krawczyńskiemu choremu		60 »
Kijanowskiemu na przedstawienie Sekcyi Nevers		30 »
Matuszyńskiemu » » Strasbourg. . . .		20 »
Sierotom Moszczyńskim » » Bordeaux. . . .		30 »

Kapuwiczowi wypłaciła Sekcya Bordeaux		5	»
Majewskiemu » » Toulouse		36	»
Łączkowskiemu » » »		10	»
Łonkutowiczowi » » »		24	»
Bębnowskiemu » » »		20	»
Gierszowi » » »		10	»
Piotrowskiemu » » »		10	»
Wojeńskiemu » » »		55	50
Kamińskiemu » » »		31	»
Halickiemu choremu na przedstawienie Sekcyi Paryż		30	»
Witkiewiczowi » » »		30	»
Bukowskiemu » » »		15	»
Chylińskiemu » » »		20	»
Daraszowi » » »		30	»
Maliszewskiemu » » Londyn		37	50
Zenderowi » » Marseille		20	»
Hiwikiewiczowi » » Rouen		10	»
Bałajszycowi » » »		10	»
Węglińskiemu na przedstawienie Czł. z Huppain		20	»
Kurowskiemu Marcinowi choremu		20	»
Korrespondencye, zmiany i kupno biletów		30	70
Użyto na potrzeby Towarzystwa z funduszu zachowanego w Depozycie do decyzyi Towarzystwa		300	»
Zatrzymano w depozycie		200	»
Razem		1,174	70

REKAPITULACYA.

Przychód od 1go grudnia 1841 do 1go Marca 1842	fr.	1,509	c. 48	1/3
Rozchód	»	1,174	» 70	»
Zostaje w kassie	»	334	» 78	1/3

Fundusz na familią J. Zaliwskiego.

Wpłynęło od 1go grudnia 1841 do 1go Marca 1842 . . . . fr. 110 c. 55

Z Evreux :	Sudlikowski Wincenty	fr. 1	c. »		
	Cygański Marcelli	» 1	» »		
	Cygańska Walentyna	» »	» 50		
	Cygańska Sidonia	» »	» 50		
	Wrześniewski Ignacy	» »	» 75	7	» 45
	Rodowicz Andrzéj	» 1	» 20		
	Przybylski Ludwik	» »	» 50		
Z Avranches :	Niemojewski Edmund	» 2	» »		

Razem	fr.	118	c. 00
Posłano Oby. Zaliwskiéj	»	103	» 65
Zostaje w kassie	»	14	» 35

Na Czytelnię Polską w Paryżu.

Amiens, f. 2. — Sillé le Guillaume, f. 1 c. 50. — Evreux, f. 1. — Draguignan, f. 2 c. 40. — Clermont-Ferrand, f. 2 c. 15. — La Guerche, f. 3. — Nogent le Rotrou, f. 1 c. 50. — Le Mans, f. 1 c. 30. — Londyn, f. 3 c. 10. — Rouen, f. 3. — Marsylia, f. 7. — Bouzonville, f. 1 c. 50. — Metz, f. 3 c. 50. — Aschwiller, f. 1. — Strasbourg, f. 9 c. 50. — Montpellier, f. 1 c. 50. — St.-Génis, f. 3. — Vimoutiers, f. 2. — Nantes, f. 16 c. 45. Razem f. 66 c. 40.

Za zgodność,

Sekretarz Centralizacyi,

Teofil Wiśniowski.

W DRUKARNI BOURGOGNE ET MARTINET, PRZY ULICY JACOB, 30.